

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовао комисију: 07.02–09.02.2025, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1.	др Поповић, Уна	ванредни професор
	презиме и име	звање
	Филозофски факултет у Новом Саду	Филозофске науке, 25.06.2020.
	установа у којој је запослена	ужа научна област и датум избора
		Председник комисије
		функција у комисији
2.	др Радинковић, Жељко	виши научни сарадник
	презиме и име	звање
	Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду	Друштвене науке – Филозофија, 22.04.2024.
	установа у којој је запослен	ужа научна област и датум избора
		Члан комисије
		функција у комисији
3.	др Смиљанић, Дамир	редовни професор
	презиме и име	звање
	Филозофски факултет у Новом Саду	Филозофске науке, 21.03.2017.
	установа у којој је запослен	ужа научна област и датум избора
		Члан комисије (ментор)
		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Милан (Татјана) Вукадиновић		
2. Датум рођења, општина, држава: 02.07.1989, Нови Сад, Република Србија		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду Дипломске академске студије - мастер Филозофија Мастер професор филозофије		
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: Година уписа: 2014. Назив студијског програма: Докторске академске студије Филозофија		

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Универзална прагматика комуникације: прилог херменеутици комплексности

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторска дисертација састоји се из следећих поглавља:

- Прелудијум за једну могућу херменеутику (стр. 13–27)
- Метафилософска позиција језика и нормативна мерила комуникације (стр. 28–52)
- *Ἑρμηνευτικὴ τέχνη* – прескрипти фармакона на маргиналијама традиције (стр. 53–60)
- Универзална прагматика комуникације и медијски етар критичке теорије (стр. 61–68)
- "Трансформација филозофије": од трансценденталне херменеутике до етике дискурса – дијалектичким трагом семиотике прагматизма (стр. 69–85)
- Социјална филозофија: од јавне сфере и комуникативног деловања до теорија дискурса међународног права и делиберативне демократије (стр. 86–109)
- Дигитална хуманистика унутар координата херменеутике комплексности (стр. 110–131)
- Библиографија (стр. 132–136)

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Прелудијум за једну могућу херменеутику

Кандидат одн. аутор поставља себи задатак да – макар у општим цртама – развије идеју *херменеутике комплексности* која би одговорила на изазове пред којима се налази филозофска мисао на почетку XXI века. Као полазиште једне овако конципиране херменеутике он одређује *универзалну прагматику комуникације* како су је осмислили и у својим делима развијали Карл-Ото Апел и Јирген Хабермас као представници критичке теорије друштва. Њихов пројекат уклапа се у тренд инаугурације обрта к језику као кључне парадигме савремене филозофије, на чији историјски развој се аутор кратко осврће, наводећи рецентне заговорнике наведеног обрта (Мартин Хајдегер, Лудвиг Витгенштајн, Чарлс Сандерс Перс, Ричард Рорти, Жак Дерида). "Пропагација мноштвености и епохална преокупација аутореференцијалним схематизмима" (стр. 19) не остаје ограничена на дискусију на пољу логике и математике, већ се захваљујући развоју кибернетике и когнитивних наука проширује на области електронског рачунарства и вештачке интелигенције, па се тиме све више јавља потреба за интердисциплинарним проучавањем феномена комплексности. Према мишљењу аутора филозофски пандан овим разноликим тенденцијама треба да буде једна херменеутика комплексности "као стипулативна метафилозофска стратегија приступања замршеним укрштањима глобалних научно-технолошких и социјално-политичких трансформација" (стр. 25). Универзална прагматика комуникације би у оквиру таквог подухвата требало да се преиспита с обзиром на свој критички потенцијал и претензију да буде "аутономно језгро дискурсно-филозофске модерне демократије" (стр. 26), а – уколико се то покаже као неопходно – и ревидира.

Први део дисертације има *уводни* карактер и аутор успева да представи задатак свог рада: проширење и евентуално ревидирање поставки универзалне прагматике комуникације у светлу теорије комплексности као нове интердисциплинарне матрице која подједнако важи како за формално-теоретске тако и за друштвено-хуманистичке науке.

Метафилозофска позиција језика и нормативна мерила комуникације

У овом делу рада метафилозофски се промишља положај језика што га овај има у модерној филозофији (*linguistic turn*), паралелно пратећи историјски развој филозофске мисли од етаблираних система немачког идеализма преко њихове апсолутне претензије релативизујућег учења о светоназорима (*Weltanschauungslehre*) до мање реципираних формата херменеутичке логике, систематологије и сличних метафилозофских субдисциплина, стављајући посебан акценат на позиционирање представника тзв. *критичке теорије* у том пољу. У смислу рефлексије нужних услова споразумевања одн. њихових нормативних мерила, универзална прагматика комуникације, делимично изникла на пољу сукоба тих и других позиција – мада с намером неке врсте посредовања између њих –, била је од почетка усмерена на "уравнотежавање критичко-теоријске 'дијалектике просветитељства' и (нео)прагматистичког утврђивања минимума 'језичке самоодбране' модерне рационалности" (стр. 39). При томе се као мотивација универзалне прагматике комуникације показује редуција социјалних конфликта активирањем општих језичких процедура преко којих се постиже споразумно разрешење тих конфликта. Метафилозофски смисао вредновања универзалне прагматике комуникације јесте да се преиспитивање њеног саморазумевања "директније супротстави ослобађању језика функције каријатиде друштвене кохезије и чувара моралних скрупула" (стр. 52), што значи да аутор не жели да праволинијски следи директиве Апеловог и Хабермасовог филозофирања, већ да преиспита потенцијал њихових теорија спрам изазова комплексности с којима се данас суочава филозофско мишљење.

Други део дисертације припрема терен за ревалоризацију Апеловог и Хабермасовог концепта прагматике комуникације тако што метафилозофски сортира позиције и теорије у којима је до изражаја дошла теоретска потентност инстанце језика као кључне за развој филозофског дискурса у модерном добу. Аутор указује на то да његова намера није она пуке рекапитулације Апелових и Хабермасовних филозофема, већ њихова реконструкција и

ревизија сходно интелектуалним изазовима данашњег времена.

Ερημνευτική τέχνη – прескрипти фармакона на маргиналијама традиције

С обзиром да се универзална прагматика комуникације у овом раду разматра као својеврсни прилог инаугурисању једне херменеутике комплексности, аутор у овом делу своје дисертације – у виду једног екскурса – разматра повезаност пројеката Апелове трансценденталне и Хабермасове универзалне прагматике са херменеутичким дискурсом. Укратко се приказује развој херменеутике од "'рапсод(ич)них' почетака у непрекидном изискивању интерпретативне *ars critica*-е" (стр. 54) до "'[п]ост-херменеутич[их] дирекциј[а] истраживања технолошки претпрограмираних 'дискурских мрежа'" (стр. 60) у садашњости, како би се видело на који начин се херменеутика интегрише у корпус Апелових и Хабермасових списа. При томе важну улогу игра метафора *фармакона*., с обзиром да је реч о "[п]рагматск[ој] лековитост[и] повести делотворне формализације дизајна језика" (стр. 53).

Трећи део дисертације је више историјског карактера, али има и систематски значај јер се показује коју важност херменеутика у критичком кључу има за развој концепта универзалне прагматике комуникације код Апела и Хабермаса. Иако је овај део прилично кратак, аутор на малом простору уверљиво показује своју упознатост с историјом херменеутичког мишљења.

Универзална прагматика комуникације и медијски етар критичке теорије

Намера аутора у овом делу рада је да укратко прикаже историјске претпоставке развоја концепта универзалне прагматике комуникације. И овај део рад може да се чита као историјски екскурс о развоју филозофске мисли у послератној СР Немачкој. Показује се како су Апел и Хабермас као ученици Ериха Ротхакера кренули да у критичком дијалогу с традиционалном филозофијом развијају главне идеје својих теорија. "Медијски етар двадесетог века", о којем говори аутор, чинио је оквир унутар којег се морала даље развијати критичка мисао следбеника старијих представника Франкфуртске школе, што се посебно добро види на примеру Хабермасове хабилитације о "структурном преображају јавности". Као заједнички задатак се испоставља "[п]ерманентно самореконструисање основа друштвених норми рефлектовањима услова њихових функционисања од стране људских учесника свакодневног комуницирања" (стр. 66), што су га ови мислиоци, сваки на свој начин, покушали спровести у дело.

Четврти део, попут трећег, јаче је историјски акцентуиран, али је то и неопходно пре него што се у наредна два поглавља спроведе детаљнија анализа Апелове и Хабермасове позиције у систематском погледу. И овде аутор показује да је упознат с контекстом у којем су наведени мислиоци развијали своја становишта, те да их уме лоцирати у ширем оквиру савремене историје филозофије, узимајући у обзир оно што их повезује с наслеђем хуманизма, али исто имајући у виду оно ново што они доносе са собом на филозофској сцени.

"Трансформација филозофије": од трансценденталне херменеутике до етике дискурса – дијалектичким трагом семиотике прагматизма

У следећем поглављу аутор опширније разматра генезу становишта Апелове трансценденталне прагматике: од његове хабилитационе тезе о идеји језика у хуманистичкој традицији од Дантеа до Вика преко приређивања зборника о херменеутици и критици идеологије до његовог главног дела о трансформацији филозофије. Апелово становиште је специфично, јер оно црпи импулсе из различитих извора: Хајдегерове и Витгенштајнове критике метафизике, савремене филозофије језика, с дистанцом према редукционизмима, а главна специфичност је обнова трансценденталне мисли, али у семиотичком кључу, под утицајем прагматизма Ч. С. Перса, за чије "откриће" на немачкој академској сцени је заслужан управо Апел. Томе придолази и трансцендентално филозофски мотивисано проучавање услова могућности успешности (рационалне) комуникације и постизања консензуса у оквиру идеално постулиране "комуникационе заједнице", чиме је припремљен

прелаз на терен практичке филозофије и инаугурисање етике дискурса на основу "четворострукости претензије ка разумљивости, истинитости, искрености и исправности говорног чина" (стр. 82), што ће онда с неким другим импликацијама и варијацијама даље да развија његов млађи колега као настављач традиције критичке теорије. Преглед Апеловог опуса аутор закључује кратким приказом дела о методолошком спору између објашњења и разумевања, затим оног о дискурсу и одговорности, одн. преласку на "постконвенционални морал", те позног дела о трансцендентално прагматичкој реконструкцији историје филозофије.

Пети део дисертације исцрпније представља Апелову филозофску позицију, што није нимало лак задатак с обзиром на њену сложеност, јер за разлику од многих филозофа овај мислилац не форсира једнострано гледиште, већ своје идеје и појмове развија у критичком дијалогу с различитим струјама савременог мишљења, али не на еклектички начин, већ преображајем (дословно: трансформацијом) елемената других позиција у оквиру његове сопствене теорије, чиме ти елементи добијају нови смисао. Аутор уљубљеност тих елемената у Апеловој филозофији приказује на начин који одговара њеној комплексности, дакле без симплификације, дочаравајући тако аутентични гест овде практикованог филозофирања и у сопственом тексту.

Социјална филозофија: од јавне сфере и комуникативног деловања до теорија дискурса међународног права и делиберативне демократије

Аутор у следећем поглављу на сличан начин као у претходном даје исцрпан приказ Хабермасовог филозофског становишта које се слично као и Апелово формирало у интеракцији с водећим струјама филозофског мишљења XX века: под утицајем критике друштва његових духовних учитеља Адорна и Хоркхајмера, али с потребом да се критички дискурс отвори и према прогресивним тенденцијама у оквиру англосаксонске (аналитичке) филозофије, узимајући у обзир и резултате истраживања когнитивних наука и лингвистике (нпр. Пијажеа или Чомског). У још већој мери него код Апела видљив је интерес за проучавањем структура модерног друштва, како то показује већ његова хабилитациона теза о трансформацији јавне сфере; у његовим социјално филозофским студијама по мишљењу аутора Хабермас је тежио да "у панорамској визури скицира обресе конструктивних приступа друштвене мисли без западања у њена ризикантна поједностављења која су нудила инстантне рецепте промена" (стр. 93), не презајући од контроверзи у којима се преиспитује статус саме теорије друштва – да ли она има функцију коректуре самог поретка, одн. указивања на његове негативне стране или се држи по страни, својим задатком сматрајући само дескрипцију функционисања социјалних система (чувена контроверза између Хабермаса и Лумана почетком 70-их година). Најзад бива приказан развој концепције универзалне прагматике комуникације у Хабермасовом двотомном главном делу *Теорија комуникативног деловања* (1981) у које је инкорпорирао и теорију аргументације као главни инструмент језичко аналитички оријентисане филозофије и теорију говорних чинова као тековину аналитичке мисли, али уједно успостављајући кључну улогу дијалога и рационалног успостављања консензуса не само у намери да се на задовољавајући начин разреши интерни филозофски спорови, него да се на тај начин допринесе изградњи делиберативно демократског устројства друштвеног поретка. Пажња се поклања и његовим списима попут *Филозофског дискурса модерне* (1985) у којима Хабермас преиспитује савремене тенденције у оквиру филозофије (посебно оне постмодернистичке на француској сцени), а указује се и на разноврсност његових интереса који се протежу и на питања политичке филозофије и филозофије права. Тиме се добија прилично компактан увид у стварање једног од најзначајнијих филозофа данашнице.

Шести део дисертације наставља тренд претходног дела и прилично исцрпно приказује како се формирала идеја универзалне прагматике комуникације код Јиргена Хабермаса у распону од шест деценија. Као и у случају приказа Апелове филозофије, и овде је аутору стало да – такође и кроз сопствени приказ – дочара комплексност Хабермасовог опуса који у себи обједињује утицаје различитих филозофских оријентација, где својеврсна оригиналност лежи управо у начину како се реципирају и даље надограђују елементи филозофске мисли што су

били страни идејној оријентацији раних "франкфуртоваца", али се и даље одржава императив критичког промишљања друштвених (не)прилика.

Дигитална хуманистика унутар координата херменеутике комплексности

У последњем поглављу дисертације аутор указује на изазове с којима се у дигиталној ери ваља суочити универзална прагматика комуникације која се "редефинише" у виду херменеутике комплексности. Њен предмет постају "преплитања 'деуниверзализујућих' трендова акутних научно-технолошких и социо-политичких трансформација" (стр. 110) данашњег друштва. Вишеструки ефекти дигитализације све више изискују потребу за концепционализацијом, али и критичком рефлексijом сложених феномена у оквиру хуманистичких наука којима зато аутор приписује епитет 'дигиталних'. Комплексност, о којој је овде реч, захтева разумевање, самим тиме и адекватну теорију, а при испуњењу тог задатка од помоћи би могла да буде управо универзална прагматика комуникације модификована разматрањима оног што би се с Хабермасом могло означити као "нова непрегледност". Аутор наводи читав конгломерат разноразних истраживачких програма и научних тенденција које постају занимљиве за разматрање у филозофији и другим хуманистичким дисциплинама: компјутациона теорија, кибернетика, информатика, теорија система, теорија мрежа, вештачка интелигенција итд. Очигледно ће бити потребан дијалог између теоретичара комплексности и представника критичке теорије друштва, како би се с једне стране реконструисале "нормативне правилности које подједнако проистичу и важе унутар читавог континуума еволуције света природних и људских појава", а с друге "из дескрипције имплицитних садржаја модерности" извела "формална правила друштвене рационалности и 'доброг живота'" (стр. 130). Аутор сматра да управо херменеутика може да одигра улогу адекватног медијатора између тих научно-истраживачких тенденција што ће све више да заокупљају интерес оних који се баве комплексним појавама друштва у дигиталном добу.

Седми део дисертације је најсложенији већ из тог разлога што се овде показује пун обим и теоретски потенцијал појма комплексности на примеру сложене интер- и трансдисциплинарне мреже истраживачких пројеката и програма што постају предмет дискусија и контроверзи у друштвено-хуманистичким наукама. Показује се да у оквиру "дигиталне хуманистике" универзална прагматика комуникације може бити од користи када се прилагоди потребама и увидима оне теорије која покушава појмовним средствима да се избори са сложеним феноменима савременог света, уједно са самим феноменом сложености – то је по мишљењу аутора управо у његовом раду скицирана *херменеутика комплексности*. *Закључни* део његове дисертације показује тешкоћу таквог подухвата с којим ће се убудуће суочавати филозофија независно од њених методолошких или садржинских преференција – али у томе управо лежи и његова драж.

Библиографија

Списак литературе садржи 55 библиографских јединица на српском, енглеском и немачком језику које су консултоване током писања докторске дисертације. На тај начин аутор је показао своју упознатост са стањем истраживања у области којом се бави у својој дисертацији.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

1. Вукадиновић, Милан, Амбивалентна улога дигиталних медијских технологија у

обликовању јавне сфере, у: Пралица, Дејан, *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 5*, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2015, стр. 327–333 (M14)

ISBN: 978-86-6065-354-5

COBISS.SR.ID: 304683527

Класификациони број (УДК): 316.774:316.75

<http://medijskestudije.ff.uns.ac.rs/bme/wp-content/uploads/2018/02/Digitalne-tehnologije-5-prelom-final-08-04-2016.pdf>

2. Вукадиновић, Милан, Друштвене мреже и перспективе делиберативне демократије, у: Пралица, Дејан, *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 6*, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2016, стр. 389–395 (M14)

ISBN: 978-86-6065-407-8

COBISS.SR.ID: 312184071

Класификациони број (УДК): 316.62:004.738.5

<http://medijskestudije.ff.uns.ac.rs/bme/wp-content/uploads/2018/02/BME-2016-Zbornik-final.pdf>

3. Вукадиновић, Милан, Респонзивна етика и сервиси за друштвене мреже, у: Пралица, Дејан, *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 7*, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2017, стр. 279–286 (M14)

ISBN: 978-86-6065-450-4

COBISS.SR.ID: 322094599

Класификациони број (UDC): 004.738.5:17

http://medijskestudije.ff.uns.ac.rs/bme/wp-content/uploads/2018/04/FF_Digitalne-medijske-tehnologije-i-dru%C5%A1tveno-obrazovne-promene-7_K1_CIP_.pdf

4. Вукадиновић, Милан, Дигитално-херменеутичко стапање хоризоната Веба 3.0, великих података и потенцијала мрежне науке и теорије комплексности из перспективе колективне интелигенције, у: Пралица, Дејан, *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 9*, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2020, стр. 331–341 (M14)

ISBN: 978-86-6065-450-4

COBISS.SR.ID: 322094599

Класификациони број (UDC): 316.774:621.39(082)

<http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2020/978-86-6065-598-3>

5. Вукадиновић, Милан, Неурофилозофија и друштвени медији: преплитања комплексних мрежа, *Архе* бр. 31, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад, 2019, стр. 275–290 (M51)

ISSN: 1820-0958

COBISS.SR.ID 194388487

Класификациони број: (УДК): 10/14(05)

<http://arhe.ff.uns.ac.rs/index.php/arhe/article/view/2264/2279>

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Кандидат у својој дисертацији скреће пажњу на нове проблеме с којима би требало да се конфронтира филозофија уколико не жели да буде само реминисценција на велику традицију или обична имитација савремених токова критичке мисли. Проблем комплексности не тиче се само њеног предмета, већ и свих њених различитих манифестација, па је потребно промишљати и једно и друго, имајући у виду тековине модерног мишљења: обрт к језику, сензибилитет за друштвене проблеме и висок степен саморефлексивности. Управо те услове испуњава херменеутика комплексности, надограђујући оне метафилозофски освешћене теорије које примат дају појму комуникације и испуњењу услова могућности постизања консензуса рационалним средствима. Зато су управо Апел и Хабермас одабрани као главни покретачи једне нове врсте филозофског дискурса која покушава да адекватно промисли сложеност проблемске ситуације у данашњем свету – не само с теоретске, већ (штавише: посебно) с практичке тачке гледишта, не избегавајући сучељавање са изазовима данашњих политичких (не)прилика. Задатак једне критички промишљене и социјално ангажоване (мета)филозофије било би да примени и прошири домен универзалне прагматике на пораст предметне и дискурзивне комплексности додатно условљене рапидним развојем дигиталне технологије.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Како би свој задатак спровео у дело, кандидат бира средњи пут између иманентне интерпретације и критичке реконструкције: он фокус ставља на језгро трансцендентално и социјално филозофске теорије комуникације, али покушава да тај начин говорења и мишљења прилагоди новонасталој ситуацији у којој се налазе хуманистичке науке. Херменеутика комплексности је по њему адекватни репер за самопромишљање дигиталне хуманистике као оне форме мишљења која даље преузима нимало лако бреме "духовних наука" (Дилтај) у жељи да буду смислена алтернатива већ етаблираним природним и техничким наукама. Оно што је специфичност овог рада јесте да је озбиљност задатка, што га је себи поставио, кандидат инкорпорирао у свој начин приказа сложене материје којом се бави – Апелов и Хабермасов стил филозофирања се напросто не копира већ даље развија и надограђује новим тематским аспектима, а читаоци морају уложити напор како би се изборили с перипетијама феномена комплексности, што значи да активно морају промишљати садржај уместо да га пасивно реципирају. Овај рад је стога прилог продуктивној рецепцији идеја критичке теорије и њиховом даљем етаблирању на нашој академској сцени.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање. Навести нумеричке податке о резултатима провере оригиналности рада и дати текстуално образложење.

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме? Дисертација је написана онако како је то наведено у образложењу у пријави теме. Предмет истраживања је универзална прагматика комуникације Карл-Отоа Апела и Јиргена Хабермаса која се оригинално интерпретира из перспективе једне херменеутике комплексности окренуте тумачењу развоја аутореференцијалних процеса унутар разноврсних природних и друштвених система интеракције, узимајући у обзир дискусију феномена комплексности у мултидисциплинарном контексту.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе? Дисертација садржи све битне елементе: апстракт на српском и енглеском језику, укупно седам делова одн. поглавља, а на крају дисертације наведена је библиографија.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци? Дисертација је оригиналан допринос науци из тог разлога што обрађује актуелну тему (проблем комплексности) из визуре филозофских теорија (Апелова и Хабермасова универзална прагматика комуникације) које се нису на тај начин обрађивале у нашем академском дискурсу.

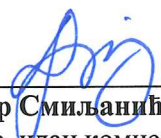
4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања? Дисертација нема недостатке који би утицали на резултат истраживања. Специфичност стила којим је написана своје оправдање налази у комплексности саме теме.
5. Образложење резултата провере оригиналности рада (нумерички и наративно): На основу анализе која је вршена програмом IThenticate што га Филозофски факултет користи за проверу оригиналности текста у докторским дисертацијама, закључено је да индекс поклапања у раду кандидата Милана Вукадиновића износи 3%; у 43 628 речи програм проналази 104 поклапања према 68 извора. Сва поклапања су мања од 1%. Извештај у електронској форми налази се на адреси: https://drive.google.com/drive/folders/1HsmbTeBcrBUPdXFRiiiVfGVHwp4BzqVk?usp=sharing
X ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана; б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

Нови Сад, Београд, 25.02.2025.

1.
др Уна Поповић, ванредни професор,
председник комисије

2.
др Жељко Радинковић, виши научни
сарадник, члан комисије

3.
др Дамир Смиљанић, редовни
професор, члан комисије (ментор)

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.